

KUNNALLISEN TUOTETURVALLISUUS- VALVONNAN VALVONTAKRITEERISTÖ

Kuluttajaviraston julkaisusarja 2/2006

ISSN 0788- 544X
ISSN 1796-0118
ISBN 951- 681- 093-4 (nid.)
ISBN 951- 681- 094-2 (PDF)

11.7.2006

Säädöseruste:

- laki kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta (75/2004)

Kohderyhmä:

- kuntien tuoteturvallisuusvalvonnasta vastaavat viranomaiset ja viranhaltijat
- lääninhallitukset

KUNNALLISEN TUOTETURVALLISUUSVALVONNAN VALVONTAKRITEERISTÖ

Kuluttajavirasto antaa ohjeen kunnallisen tuoteturvallisuusvalvonnan vähimmäis-resurssitarpeen määrittelemiseksi. Valvontakriteeristö on kolmiosainen menetelmä, joka ottaa erikseen huomioon 1) painopistealueiden valvonnan, 2) muiden kuin painopistealueiden valvonnan ja muun tuoteturvallisuusvalvontaa tukevan työn sekä 3) hallinnollisten töiden vaatiman työajan.

Valvontakriteeristö määrittelee nk. vähimmäisresurssitarpeen, mutta se jättää tilaa myös valvontayksikkökohtaiselle riskinarvioinnille. Valvontakriteeristö on laskennallinen menetelmä, joka perustuu Kuluttajaviraston tekemiin arvioihin kohdetyypikohtaisista riskeistä, tarkastusten kestoista ja muun valvontaan liittyvän työn vaatimasta ajasta. Paikallisiin riskeihin perustuen voi todellinen valvontatarve olla suurempi tai joissain tapauksissa myös pienempi. Valvontakriteeristön määrittelemästä vähimmäisresurssitarpeesta voidaan näin ollen perustelluin syin poiketa.

Valvontakriteeristö ei perustu olemassa olevien resurssien riittävyyden selittämiseen. Silloin kun tuoteturvallisuusvalvontaa on tehty vähemmän kuin vähimmäistarve edellyttäisi ilman että tähän on riskinarvioinnin kautta päädytty, on vajaus todettava, ja sen avulla perustellaan valvontayksikön lisäresurssitarvetta.

Valvontakriteeristö otetaan käyttöön ensimmäisen kerran laadittaessa vuoden 2007 valvontasuunnitelmaa. Vuoden 2007 tietojen keruu -lomakkeet laaditaan myös valvontakriteeristön menettelytapojen mukaisesti. Vuoden 2006 valvontatiedot käsitellään kuitenkin vielä ilman valvontakriteeristöä aiheutuvia muutoksia.

Ylijohtaja

Marita Wilska

Johtaja

Tomi Lounema

SISÄLLYS

1	TAUSTAA	3
2	AIKAISEMMAT MENETTELYTAVAT VALVONTATARPEEN MÄÄRITTELEMISEKSI.....	4
3	VALVONTAKRITEERISTÖN MENETTELYTAVAT	5
3.1	Tuoteturvallisuusvalvonnan painopistealueet	5
3.2	Muiden kuin painopistealueiden kohteiden valvontatarve ja muu tuoteturvallisuusvalvontaa tukeva työ	7
3.3	Kiinteä hallinnollisen työn osuus	8
3.4	Tuoteturvallisuusvalvonnan vähimmäisresurssitarve	9
4	VALVONNASTA PERITTÄVÄT MAKSUT	10
5	VALVONTATARPEEN EDELLYTTÄMÄT HENKILÖRESURSSIT.....	11
LIITE		
	Tuoteturvallisuusvalvonnan painopistealueiden kohteiden valvonta.....	12

KUNNALLISEN TUOTETURVALLISUUSVALVONNAN VALVONTAKRITEERISTÖ

PAINOPISTEALUEIDEN VALVONTAKOHTTEIDEN LASKENNALLISET TARKASTUS-TIHEYDET JA TARKASTUSTEN KESTOT SEKÄ MUUHUN TUOTETURVALLISUUS-VALVONTAAN TARVITTAVA TYÖAIKA

1. TAUSTAA

Kuluttajavirasto antoi ensimmäisen kerran ohjeet tuoteturvallisuusvalvonnan tarkastustiheyksistä ja tarkastusten kestoista, nk. laatukriteeristön, 7.4.2004. Alusta saakka oli selvää, että kriteeristöä on kehitettävä valvonnasta saatavien kokemusten perusteella. Marraskuussa 2005 Kuluttajavirasto asetti työryhmän selvittämään laatukriteeristön kehittämistarpeita, ja tämän työn seurauksena kesäkuussa 2006 valmistui tässä asiakirjassa kuvattu valvontakriteeristö, joka määrittelee painopistealueiden valvontakohteiden laskennalliset tarkastustiheydet ja tarkastusten kestot sekä muuhun tuoteturvallisuusvalvontaan tarvittavan työajan. Lähtökohtana on valvonnan työnjako, jonka mukaisesti Kuluttajavirasto vastaa pääosin kulutustavaroiden ja kunnat paikallisesti tuotettujen palveluiden turvallisuuden valvonnasta.

Ennen kuin asiakirja kunnallisen tuoteturvallisuusvalvonnan valvontakriteeristöstä hyväksyttiin, järjestettiin lausuntokierros. Laatukriteeristöluonnos lähetettiin lausuttavaksi lääninhallituksiin, yhteistyöviranomaisille ja niille kunnille (Helsinki, Vantaa ja Porvoo), joista oli ollut edustaja mukana laatukriteeristötyöryhmässä. Lisäksi lausuntopyyntö oli tuoteturvallisuusvalvonnan ekstranetissä kuntien nähtävillä ja lausuttavana. Lausuntoja saapui 11 kpl, ja niissä annetut kehittämissuositukset on otettu asiakirjassa soveltuvin osin huomioon. Laatukriteeristö-nimi muutettiin valvontakriteeristöksi annetun kehittämissuosituksen johdosta, sillä ”laadun” katsottiin liittyvän enemmän laatujärjestelmissä kuvattuihin asioihin kuin valvonnan riittävyteen.

Tuoteturvallisuuslainsäädännön uudistumisen myötä soveltamisala laajeni huomattavasti aiemmasta. Kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta annettu laki (75/2004, ns. KuTuL) on soveltamisalaltaan laaja, ja valvonnan keinoin on varauduttava uudenlaisiin tilanteisiin ja ennakoitava riskejä. EU:n laajennuttua Tullin suorittama ns. kolmas maa -valvonta ulottuu entistä pienempään määrään markkinoille saapuvista kulutustavaroista, mikä lisää markkinavalvonnan haasteita. Vapaa-aikaan ja matkailuun liittyvä palvelusektori kasvaa ja tarjoaa yhä erilaisempia palveluita.

Valvontakriteeristön määrittelemillä uusilla menettelytavoilla pyritään vastaamaan tilanteeseen, jossa kuluttajapalveluiden ja kulutustavaroiden määrä lisääntyy ja monipuolistuu jatkuvasti, ja niillä annetaan myös aikaisempaa enemmän liikkumavaraa valvontayksikkökohtaiselle riskinarviointityölle. Tarkastustiheydet ja tarkastusten kestot ovat päivitettyinä myös realistisempia työkaluja valvonnan suunnittelulle.

2. AIKAISEMMAT MENETTELYTAVAT VALVONTATARPEEN MÄÄRITTELEMISEKSI

Uusitun valvontakriteeristön menettelytavat laskennallisen valvontatarpeen määrittämiseksi hyödyntävät aiemmin käytössä olleiden laskentatapojen toimivimmiksi koettuja puolia. Laskennallinen valvontatarve määriteltiin aiemmin kahdella toisistaan riippumattomalla laskentatavalla, joista nk. laskentatapa 1 perustui pelkästään valvontayksikön asukaslukuun, ja laskentatapa 2 kaikille kohteille määriteltyihin keskimääräisiin tarkastustiheyksiin ja tarkastusten kestoihin, ts. aiemmin käytettyyn laatukriteeristöön. Laskentatapa 1:n lähtökohtana oli, että valvontaan tarvitaan vähintään 1 henkilötyövuosi (htv) 100 000 asukasta kohden. Laskentatapa 2 määritteli keskimääräiset tarkastustiheydet ja tarkastusten kestot sekä painopistealueille että KuTu-lain soveltamisalaan kuuluville kaikille muille kohteille.

Laskentatapa 1

Laskentatapaa 1 kritisoitiin siitä, että se ei ottanut huomioon valvontayksiköiden paikallisia eroja. Asukasluvultaan pieni valvontayksikkö voi olla tärkeä matkailukohte, jossa on paljon kesäasukkaita tai turisteille suunnattuja palveluita, joista monet ovat tuoteturvallisuusvalvonnan painopistealueita. Jos valvontatarve määritellään tällaisessa tapauksessa ainoastaan asukasluvun perusteella, ovat resurssit kohteisiin ja riskeihin nähden riittämättömät. Laskentatapa 1:n etu oli kuitenkin sen yksinkertaisuus, ja asukasluku on useimmissa tapauksissa hyvä tunnusluku alueella tapahtuvan ja lain soveltamisalalle kuuluvan toiminnan määrälle. Lisäksi näin määriteltyyn valvontatarpeeseen sisältyivät myös tuoteturvallisuusvalvontaan liittyvät hallinnolliset työt. Kuitenkin pienissä valvontayksiköissä valvontatarve määrittyi asukasluvun perusteella niin pieneksi, että se toteutui jo hallinnollisilla töillä, mikä ei ole valvonnan kannalta tarkoituksenmukaista. Laskentatapa 1 toimi paremmin keskikoisten ja suurien valvontayksiköiden kohdalla.

Laskentatapa 2

Laskentatapa 2 perustui kohteiden määrään valvontayksikön alueella. Koska valvontatarve määriteltiin ainoastaan kohteiden tarkastustiheyksien ja tarkastusten kestojen perusteella, jäi muu valvontaa tukeva työ ja hallinnolliset tehtävät ottamatta huomioon. Kuitenkin myös niillä on tärkeä merkitys laadukkaan, suunnitelmallisen ja ennaltaehkäisevän valvonnan kannalta. Lisäksi lain soveltamisalan laajuudesta johtuen muita kuin painopistealueiden kohteita on erittäin paljon, mikä johti siihen, että laatukriteeristö määritteli muiden kohteiden valvontatarpeen suuremaksi kuin se oli painopistealueilla, mikä ei ole tarkoituksenmukaista. Etenkin suurissa valvontayksiköissä muiden kuin painopistealueiden kohteiden kartoitus, ts. niiden määrän laskeminen valvontatarpeen määrittämistä varten, saattoi tosiasiallisesti perustua vain arvioon, ja tämä arvio vaikutti merkittävästi laskennalliseen työajan tarpeeseen. Kuitenkin laskentatapa 2:n lähtökohtaa kohteiden määrän edellyttämästä valvontatarpeesta on pidetty oikeansuuntaisena.

Tuoteturvallisuusvalvonnan kohteille olennainen piirre on, että toiminnanharjoittajilla (elinkeinonharjoittaja tai muu palvelun tarjoaja) ei ole toiminnan aloittamisesta tai muuttumisesta ilmoitusvelvollisuutta viranomaiselle, joten valvontaa suorittavien vi-

ranhaltijoiden omaamalla valvontakohteiden tuntemuksella on valvonnan onnistumisen kannalta ratkaiseva merkitys. Laskentatapa 2:ssa kohteiden tuntemuksen kehittyminen suurilukuisella muiden kohteiden alueella kärsi siitä, että arvioimalla muiden kohteiden määrä alakanttiin oli mahdollista parantaa valvontayksikössä tehdyn valvontatyön toteutumalukua. Tämä johti myös vääränsuuntaisiin valvontayksikkökohtaisiin eroihin valvonnan toteutumisen arvioinnissa.

3. VALVONTAKRITEERISTÖN MENETTELYTAVAT

Uusittu valvontakriteeristö koostuu kolmesta osasta. Painopistealueille määritellään valvontatarve liitteessä olevan taulukon lukujen perusteella sen mukaan, kuinka paljon painopistealueiden kohteita valvontayksikön alueella on. Muiden kohteiden valvontaan ja muuhun valvontaa tukevaan työhön lasketaan resurssitarve asukasluvun perusteella (1 htv / 200 000 asukasta). Kolmas osa-alue, kiinteä hallinnollisen työn osuus, varmistaa, että asukasluvultaan pienissäkin valvontayksiköissä hallinnollisille töille on varattu työaika, jolloin tuoteturvallisuusvalvonta ei voi perustua pelkästään näiden tehtävien tekemiseen. Kappaleissa 3.1 – 3.3 on esitelty tarkemmin valvontakriteeristön osa-alueet.

Valvontakriteeristö perustuu arvioon erilaisten kohteiden aiheuttamista riskeistä ja riittävän tuoteturvallisuusvalvonnan vaatimaan työaikaan. Valvontakriteeristö ei perustu olemassa olevien resurssien riittävyyden selittämiseen. Uskottava valvontakriteeristö on eräs apuväline perusteltaessa tuoteturvallisuusvalvonnan resurssitarvetta valvontayksikössä ja valtakunnallisesti.

3.1 Tuoteturvallisuusvalvonnan painopistealueet

Liitteenä olevassa taulukossa on esitetty tuoteturvallisuusvalvonnan painopistealueiden kohteiden laskennalliset tarkastustiheydet ja tarkastusten kestot. Tarkastustiheyteen ja tarkastukseen tarvittavaan aikaan vaikuttavat mm. toiminnan laatu, laajuus ja riskialttius sekä kohteen turvallisuusjärjestelyt ja -kulttuuri (omavalvonta). Annetut arviot koskevat vain kohteen tuoteturvallisuuslainsäädännön soveltamisalalle kuuluvien turvallisuusasioiden tarkastamista, eikä niihin sisälly muun ympäristöterveydenhuollon valvontaan käytettävää aikaa, esim. vesinäytteiden ottamista. Uimarantojen, talviuintipaikkojen, yleisötilaisuuksien ja tatuointien / lävistysten tekijöiden tarkastamisessa suositellaan, että tuoteturvallisuusvalvontaan liittyvät asiat tarkastetaan kohteessa terveydensuojelulain (763/1994) mukaisen valvontakäynnin yhteydessä (yhteistarkastus). Tämä on otettu huomioon annetuissa aika-arvioissa tarkastuksen kestosta, sillä aikaa säästyy näin mm. matkoissa ja paperitöissä.

Liitteen kohteiden numerointi noudattaa tuoteturvallisuusvalvonnan tietojenkeruulomakkeen numerointia. Laskennassa 1 henkilötyöpäivä (htpv) on 7½ h.

Laskennassa valvontakäyntien vuotuisesta tarpeesta käytetään c) sarakkeen lukuarvoa:

- 0,33 valvontakäyntiä vuodessa tarkoittaa tarkastuskäyntiä joka kolmas vuosi.
- 0,50 valvontakäyntiä vuodessa tarkoittaa tarkastuskäyntiä joka toinen vuosi.
- 1,00 valvontakäyntiä vuodessa tarkoittaa tarkastuskäyntiä kerran vuodessa.

Ainoastaan painopistealueiden kohteille on annettu keskimääräiset tarkastustiheydet ja tarkastusten kestot. Valvontayksikön resurssitarve painopistealueiden valvontaan määritellään sen mukaan, kuinka paljon painopistealueille sijoituvia valvontakohteita valvontayksikössä on.

Esimerkki laskentatavasta

Kohteiden valvontatarve vuodessa henkilötyöpäivinä = kohteiden lukumäärä x tarkastustiheys x yhden tarkastuksen kesto (h) / 7,5 h.

Valvontayksikön alueella on 110 leikkikenttää, jotka valvontakriteeristön mukaan tarkastetaan joka toinen vuosi, tarkastustiheys 0,5. Yhden tarkastuksen arvioitu kesto on 4 tuntia.

Valvontayksikössä on varattava leikkikenttien valvontaan resursseja seuraavasti:

$$110 \times 0,5 \times 4 \text{ h} / 7,5 \text{ h} = 29,3 \text{ htpv}$$

Joka toinen vuosi tehtävä neljän tunnin valvontakäynti on perusteellinen tarkastus. Saman resurssitarpeen rajoissa valvontayksikkö voi myös tehdä joka vuosi osatarkastuksen, johon käytetään kaksi tuntia.

Valvontakriteeristössä on käytössä kolme tarkastustiheyttä: joka vuosi (1), joka toinen vuosi (0,5) ja joka kolmas vuosi (0,33). Nämä tarkastustiheydet kuvaavat Kuluttajaviraston saamiensa kokemusten perusteella tekemää riskinarviointia painopistealueiden kohteille. Tämä riskinarviointi toimii pohjana valvontayksikköjen tarkemalle riskinarviointityölle, jossa voidaan hyödyntää kohdekohtaista tuntemusta ja aikaisempia valvontakokemuksia.

Aiemmasta poiketen tarkastustiheyksille ei anneta valvontakriteeristössä vaihteluväliä. Tarkastustiheydet ja tarkastusten kestot ovat **keskimääräisiä**, ja valvontayksikössä voidaan riskinarvioinnin perusteella lisätä tai laskea tarkastustiheyttä. Keskimääräinen tarkastustiheys ei esimerkiksi ole riittävä kohteelle, jonka toiminnassa toistuvasti esiintyy turvallisuuspuutteita tai joka on lajissaan huomattavan suuri. Tarkastustiheyden laskeminen voi tulla kyseeseen silloin, kun kohteeseen on jo tehty perusteellinen tarkastus, ja toiminnanharjoittajan kyky ja halu huolehtia tuoteturvallisuudesta on keskimääräistä paremmalla tasolla. Myös elintarvikevalvonnassa käytössä oleva omavalvontamenetelmä tuoteturvallisuusvalvontaan sovellettuna voi olla tarkastustiheyttä laskeva tekijä. Uusi, aiemmin tuntematon kohde on aina

nähtävä riskikohteena, johon pyritään tekemään toiminnan alettua mahdollisimman nopeasti tarkastus. Samalla voidaan varmistaa toiminnanharjoittajan tiedon taso lainsäädännön vaatimuksista. Valvontayksikön tulee voida perustella omaa riskinarviointiaan. Riskinarvioinnista löytyy tarkempaa tietoa tuoteturvallisuusvalvonnan ekstranetistä.

Painopistealueiden kohteita tarkastetaan usein myös projektiluontoisesti Kuluttajaviraston, lääninhallituksen tai valvontayksikön itsensä järjestämissä valvontaprojekteissa. Projektiin sisältyvät tarkastuskäynnit toimivat tällöin osana taulukon määrittelemää säännöllistä valvontaa. Jos projektiin toteutusvuonna kohteeseen ei olisi taulukon määrittelemän tarkastustiheyden mukaan tarpeellista tehdä tarkastusta, voidaan projektiin liittyvä tarkastus siitä huolimatta suorittaa (esim. jälkitarkastuksena), ja pitää normaalia pidempi tarkastusväli projektin jälkeen, jollei kohteen riskitasosta muuta aiheudu.

Jos valvontayksikön alueella tapahtuu tuoteturvallisuuteen liittyvä onnettomuus tai vaaratilanne, edellyttää se valvontatoimia tarkastustiheyksistä riippumatta. Resursit erityistilanteita varten varataan ohjeen kohdan 3.2 mukaisesti.

3.2 Muiden kuin painopistealueiden kohteiden valvontatarve ja muu tuoteturvallisuusvalvontaa tukeva työ

Koska kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta annetun lain soveltamisala on laaja, on valvottavana myös paljon muita kuin painopistealueiden kohteita. Myös toiminnanharjoittajien neuvonta tuoteturvallisuusasioissa vaatii aikaisempaa enemmän voimavaroja, sillä tärkeäksi osaksi valvontatyötä on muodostunut toiminnanharjoittajien opastaminen tuoteturvallisuuteen liittyvien vastuiden asianmukaisessa hoitamisessa. Valvontayksikön resurssitarpeen laskentakaavassa on lähtökohtana, että muiden kuin painopistealueiden kohteiden valvonta ja muu tuoteturvallisuusvalvontaa tukeva työ edellyttävät yhtä henkilötyövuotta 200 000 asukasta kohden. Asukasluku toimii karkeana mittarina alueella tapahtuvan elinkeino- ja muun toiminnan määrälle. Asukaslukua käytetään yleisesti mittarina myös kustannusten jaossa ympäristöterveydenhuollon alueellisessa yhteistyössä.

Muissa kuin painopistealueiden kohteissa tarkastustiheydet ja tarkastusten kestot määritellään valvontayksiköissä tapauskohtaisesti, esimerkiksi valvontayksikkökohtaisen valvontaprojektin tarpeisiin paikalliset olosuhteet ja riskitekijät huomioon ottaen. Muiden kuin painopistealueiden kohteissa syynä tarkastuksen tekemiseen voi olla esimerkiksi:

- kohteessa tapahtunut onnettomuus, vaaratilanne tai muu erityistilanne
- uudella toimialalla toimiva palveluntarjoaja, jonka toimintaan liittyvät tuoteturvallisuusnäkökohdat on tarkoituksenmukaista tarkastaa
- kuluttajan tai muun tahon tekemä palvelun tai tavarantoiminnan turvallisuutta koskevan ilmoituksen käsittely
- valvontayksikön oma tai lääninhallituksen / Kuluttajaviraston aihealuetta koskeva valvontaprojekti

- myynnistä poistettujen tuotteiden jälkivalvonta tai RAPEX-notifikaatiojärjestelmässä vaaralliseksi ilmoitetun tuotteen markkinoilla olon selvittäminen.

Vaikka muille kuin painopistealueiden valvontakohteille ei ole määritelty valvontakriteeristöissä ohjeellisia tarkastustiheyksiä eikä tarkastusten kestoja, täytyy siitä huolimatta myös muiden KuTu-lain soveltamisalalla olevien kohteiden määrä valvontayksiköissä tuntea ainakin karkealla tasolla. Lukumäärä ilmoitetaan tietojenkeruulomakkeella. Kohteiden lukumäärään ja riskitasoon tulee säilyttää tuntuma, jotta valvontayksikössä tunnetaan soveltamisalan laajuus ja muuttuvissa tilanteissa valmiudet kattavaankin valvontaan ovat olemassa.

Muuta tuoteturvallisuusvalvontaa tukevaa työtä ovat esimerkiksi:

- toiminnanharjoittajien neuvonta, opastus ja koulutus
- osallistuminen valvontaprojektiin tai tietyn kohdetyypin tarkastamiseen liittyvään työnohjauspäivään
- tuoteturvallisuusvalvontaan liittyvä yhteistyö muiden valvontaviranomaisien kanssa, esim. pelastuslaitos
- elinkeinonharjoittajan opastaminen KuTuL 4 §:ssä säädettyyn ilmoitusvelvollisuuteen ja sen noudattamisen valvonta
- tiedottaminen sekä yhteistyö tiedotusvälineiden kanssa
- näytteenotto (esim. Kuluttajaviraston pyynnöstä).

Esimerkki laskentatavasta

Muiden kuin painopistealueiden kohteiden valvontaan ja muuhun tuoteturvallisuusvalvontaa tukevaan työhön resurssitarpeeksi on määritelty 1 henkilötyövuosi (htv) / 200 000 asukasta. Resurssitarve 70 000 asukkaan valvontayksikössä lasketaan seuraavasti:

$$1 \text{ htv} / 200\,000 \times 70\,000 = 0,35 \text{ htv} \quad (1 \text{ htv on } 220 \text{ htpv})$$

$$\text{Henkilötyöpäivinä (htpv) tämä on } 0,35 \times 220 = \mathbf{77 \text{ htpv}}$$

3.3 Kiinteä hallinnollisen työn osuus

Kaikissa valvontayksiköissä tarvitaan työaikaa myös tuoteturvallisuusvalvonnan hallinnollisille tehtäville, joiden avulla toiminta on suunnitelmallista, tieto ajantasaisista ja raportointi toimivaa.

Hallinnollisia töitä ovat mm:

- valvontasuunnitelman laatiminen ja suunnitelman toteutumisen arviointiin liittyvät tehtävät
- tietojenkeruu ja valvontakohteiden määrän kartoittaminen / arviointi
- tuoteturvallisuusvalvonnan ajankohtaiskirjeiden, ekstranetin ja lainsäädännön kehityksen seuranta

- valvontayksikön tuoteturvallisuusvalvonnasta tiedottavien internet-sivujen päivittäminen
- koulutukseen osallistuminen (kouluttautuminen tarkoittaa tässä yleisiä tuoteturvallisuusvalvonnan koulutuspäiviä ja luentoja sekä tuoteturvallisuusvalvonnan perus- ja jatkokurssia, mutta valvontaprojekteihin tai tietyn kohdetyypin tarkastamiseen liittyvät työnohjauspäivät ovat kohdassa 3.2 kuvattua valvontaa tukevaa muuta työtä)
- raportointi.

Hallinnolliseen työhön varataan resursseja **10 htpv**. Hallinnollisen työn resurssitarve on valvontakriteeristössä valvontayksikön koosta tai valvontakohteiden lukumäärästä riippumaton kiinteä osuus jokaiselle valvontayksikölle. Kyseessä on vähimmäismäärä, joka tarvitaan pienessäkin valvontayksikössä. Suuremmissa valvontayksiköissä aikaa kuluu enemmän kuin kiinteän osuuden verran, mutta asukasluvun perusteella määräytyvän kohdan 3.2 resurssit kompensoivat tilannetta.

Koska kiinteä hallinnollisen työn osuus on valvontayksikkökohtainen, kuntien yhdistyessä yhdeksi valvontayksiköksi vähenee myös laskennallinen työajan tarve vain yhteen hallinnollisen työn osuuteen. Vähimmäisresurssitarpeen pieneneminen hallinnollisten töiden keskittyessä isommalle valvontayksikölle on kuitenkin seutuyhteistyön tavoitteiden kannalta luonnollinen seuraus.

3.4 Tuoteturvallisuusvalvonnan vähimmäisresurssitarve

Valvontayksikön vähimmäisresurssitarve muodostuu kappaleissa 3.1 – 3.3 kuvatuista kolmesta osa-alueesta:

- 1) Painopistealueiden kohteiden valvontatarve, joka perustuu
 - kohteiden lukumäärään valvontayksikössä ja
 - liitteenä olevan taulukon mukaisiin tarkastustiheyksiin ja -aikoihin.
- 2) Muiden kuin painopistealueiden kohteiden valvontatarve ja muu tuoteturvallisuusvalvontaa tukeva työ lasketaan
 - valvontayksikön asukasluvun perusteella
 - tarve 1 htv / 200 000 asukasta.
- 3) Hallinnollinen työ
 - kiinteä määrä jokaiselle valvontayksikölle,
 - 10 htpv.

Esimerkki laskentatavasta, yhteenveto

- 1) Painopistealueiden kohteiden valvontatarve valvontayksikössä (jossa 110 leikkikenttää)
 - 89 htpv (leikkikentät 29,3 htpv).
- 2) Muiden kuin painopistealueiden valvontatarve ja muu tuoteturvallisuusvalvontaa tukeva työ 70 000 asukkaan valvontayksikössä
 - 77 htpv.
- 3) Kiinteä hallinnollisen työn osuus
 - 10 htpv.

Vähimmäisresurssitarve valvontayksikössä on siten yhteensä **176 htpv eli 0,8 htv**.

Toteutunut valvonta raportoidaan tietojenkeruulomakkeilla. Valvontayksikön tuoteturvallisuusvalvonnan tasoa eli ns. toteutumalukua laskettaessa toteutunutta valvontaa verrataan laskennalliseen valvontatarpeeseen, ts. edellä kuvatun laskentatavan mukaiseen valvonnan vähimmäisresurssitarpeeseen (toteutunut valvonta / laskennallinen valvonta). Toteutumaluku saa arvon yksi, kun valvontaa on tehty vähimmäisresurssitarpeen verran. Toteutumaluvun ollessa pienempi kuin yksi valvontayksikössä on resurssivajausta.

4. VALVONNASTA PERITTÄVÄT MAKSUT

Valvontayksikkö voi periä tekemästään valvonnasta maksuja riippumatta siitä, suuntautuuko tarkastuskäynti painopistealueelle vai muuhun riskinarvioinnin perusteella tarkastettavaksi valittuun kohteeseen. Maksun periminen edellyttää, että tarkastukset on ennalta suunniteltu valvontayksikön valvontasuunnitelmassa ja tarkastustyyppi on taksoitettu (päätös) korkeintaan tarkastuksesta aiheutuvien kustannusten suuruiseksi.

Koska valvontaprojektit suunnitellaan etukäteen ja kirjataan valvontasuunnitelmaan, on projekteihin sisällyvistä tarkastuksista mahdollista periä maksu. Jos valvontaprojekti tulee taulukon mukaisten (painopistealueet) tarkastusten lisäksi, ts. edellisenä vuonna on tehty tarkastus ja kohde ei edellyttäisi projektin toteutusvuonna uutta tarkastusta, voidaan projekti siitä huolimatta toteuttaa maksullisena ja pitää pitempi tauko tarkastuskäynneissä projektin jälkeen. Useimmissa tapauksissa valvontaprojekti sulautuu helposti säännöllisten tarkastusten joukkoon, ja valvontaprojekti voi joissain tapauksissa toimia myös kohteiden jälkivalvontana. Valvontayksikkö ratkaisee viime kädessä itse, periikö se valvontaprojektiin sisällyvistä tarkastuksista maksun. Maksun perimiselle ei kuitenkaan ole valvontakriteeristöä johtuvaa estettä.

5. VALVONTATARPEEN EDELLYTTÄMÄT HENKILÖRESURSSIT

Viranomaisvalvonta ei yksin poista kuluttajia uhkaavia vaaroja eikä se siirrä vastuuta kuluttajien turvallisuudesta valvontaviranomaisille; toiminnanharjoittaja vastaa aina toimintansa turvallisuudesta. Jotta voidaan varmistaa toiminnanharjoittajien toimivan lainsäädännön edellyttämällä tavalla, tarvitaan kuitenkin suunnitelmallista valvontaa, tehokkaat valvontakeinot, ammattitaitoa niiden tarkoituksenmukaiseen käyttämiseen sekä riittävät resurssit valvontatyötä varten.

Painopistealueiden kohteiden lukumäärän, valvontayksikön asukasluvun ja hallinnollisen työn vaatiman kiinteän osuuden avulla saadaan laskettua valvontayksikön tuoteturvallisuusvalvontaan tarvitsema vähimmäisresurssimäärä, ts. valvontaan tarvittava työaika henkilötyöpäivinä. Tilanne valvontayksikössä katsotaan kriittiseksi, jos valvontaa tehdään alle puolet vähimmäistarpeesta (toteutumaluku $< 0,5$).

Uusittu kunnallisen tuoteturvallisuusvalvonnan valvontakriteeristö otetaan käyttöön ensimmäisen kerran laadittaessa vuoden 2007 valvontasuunnitelmaa. Tämän jälkeen valvontakriteeristön menettelytavat ovat voimassa paitsi valvontasuunnitelmien laadinnassa myös valvontasuunnitelmien toteutumisen arvioinnissa sekä tuoteturvallisuusvalvonnan tietojen keruussa.

LIITE

Tuoteturvallisuusvalvonnan painopistealueiden kohteiden valvonta

a)	b)	c)	d)	e)
N:o	Valvontakohteet	Valvontakäyntien tarve (lkm / kohde / vuosi)	Arvio yhden valvontakäynnin kestosta (ka), sis. paperityöt, matkat (h)	Tarkastusaika vuositasolla / kohde (htpv)
	Kuluttajapalvelut			
1.1	Huvi- / perhepuisto / tivoli / sirkus	1	8	1,1
1.2	Kuntosali	0,33	4	0,2
1.3	Laskettelu- / snowtubing- / mäkiautokeskus	1	8	1,1
1.4	Leikkikenttä	0,5	4	0,3
1.5	Skeittauspaikka	0,5	3	0,2
1.6	Ohjelmapalveluyritys	0,5	6	0,4
1.7	Kiipeilykeskus / -seinä, muu kuin ed. kohta	0,5	5	0,3
1.8	Ratsastustalli / -keskus	0,5	6	0,4
1.9	Karting-keskus	0,5	6	0,4
1.10	Uimahalli / kylpylä / vastaava	1	5	0,7
1.11	Uimaranta	1	2 *)	0,3
1.12	Talviuintipaikka	1	2 *)	0,3
1.13	Yleisötilaisuus	0,5 **)	3 *)	0,2
1.14	Tatuointien ja lävistysten tekijä	0,33	2 *)	0,1

	Kulutustavarat			
2.1	Kynttilätuotteiden valmistaja	0,5	3	0,2
2.2	Lelujen valmistaja	0,5	4	0,3
2.3	Kosmetiikan valmistaja	0,5	6	0,4

*) Uimarantojen, talviuintipaikkojen, yleisötilaisuuksien ja tatuointien / lävistysten tekijöiden tuoteturvallisuusvalvontatarkastukset suositellaan tehtäviksi terveydensuojelulain mukaisten valvontakäyntien yhteydessä (yhteistarkastuksena). Tämä on otettu huomioon valvontakriteeristöön arvioidussa valvontakäynnin kestossa, ts. taulukossa on tuoteturvallisuusvalvonnan laskennallinen osuus.

**) Laskennallisesti joka toinen merkittävämpi yleisötilaisuus tarkastetaan.